

Arbeidsnotater

S T A T I S T I S K S E N T R A L B Y R Å

IO 68/13

Oslo, 17. juni 1968

Hovedtrekkene i det reviderte SNA-opplegg.

A v

Mikael Selsjord

I N N H O L D

	Side
1. Innledning	1
2. Oversikt over regnskapsstrukturen	2
3. Sektorsystemene	3
A Det funksjonelle sektorsystem	3
B Det institusjonelle sektorsystem	4
4. Kontosystemet og regnskapspostene	5
A Produksjonskonti	5
B Varekonti	10
C Konti for bruttoinvestering i realkapital	11
D Konti for import og eksport	13
E Konsumkonti	15
F Konti for komponentene i bruttoproduktet	16
G Konti for omgruppering av bruttoinvesteringene i realkapital	17
H Inntektskonti	18
I Konti for sparing	26
J Konti for kapitaloverføring	27
K Konti for finansinvestering	27
L Realkapitalkonti	29
M Finanskapitalkonti	31
N Formueskonti	33
5. Formalisering av kontosystemet	34

Vedlegg:

1. Oversikt over nasjonalregnskapsstandarder
2. Kontoplandel for strømningsregnskapet
3. Kontoplandel for beholdningsregnskapet
4. Supplement til kontoplandel for strømningsregnskapet (vedlegg 2)

Ikke for offentliggjøring. Dette notat er et arbeidsdokument og kan siteres eller refereres bare etter spesiell tillatelse i hvert enkelt tilfelle. Synspunkter og konklusjoner kan ikke uten videre tas som uttrykk for Statistisk Sentralbyrås oppfatning.

1. Innledning¹⁾

Formålet med dette notat er å gi en kort oversikt over hovedtrekkene i det reviderte SNA-opplegg, særlig da med sikte på å belyse den del av systematikken som har sammenheng med finansregnskapet. Notatet bygger på det foreliggende SNA-dokument E/CN.3/356, men framstillingen følger ikke dette dokument slavisk på alle punkter. Dette skyldes dels at en har ønsket å få klart fram skillet mellom den funksjonelle og den institusjonelle del av regnskapet og sammenhengen mellom disse to regnskapsdeler. Enkelte konti har derfor fått en annen rekkefølge i denne framstilling enn de har i SNA-dokumentet. Avvik fra SNA-dokumentet kan også skyldes at en av pedagogiske grunner har ønsket å få en mer detaljert beskrivelse av visse deler av systemet. Dette har ført til en oppdeling av enkelte konti i underkonti. Slik oppdeling er også foretatt for å få en mer håndterlig matriksframstilling av kontosystemet. På enkelte punkter er SNA-dokumentet temmelig vagt i sine formuleringer, og fortolkningene står stort sett for forfatterens egen regning. I enkelte tilfelle forutsetter SNA-dokumentet nasjonale tilpasninger av definisjoner, og på de punkter hvor det er tatt et norsk standpunkt, er disse definisjoner nyttet i framstillingen. En har også antydnet steder hvor det antas at norske særløsninger vil bli valgt. Trass i disse avvik fra det foreliggende dokument, mener forfatteren likevel at framstillingen gir et resyme av de prinsipielle hovedtrekk i systemet i den utstrekning som dette er nødvendig for å gi leseren en grov oversikt over hovedlinjene i det nye nasjonalregnskapsopplegg.

2. Oversikt over regnskapsstrukturen

Det nye nasjonalregnskap er et sektorregnskap som belyser den økonomiske virksomhet dels etter funksjonelle og dels etter institusjonelle sektorer. Sektorsystemene er bygd opp av to ulike typer statistiske enheter:

(i) Det institusjonelle sektorsystem består av institusjonelle enheter, dvs. juridiske personer, f.eks. aksjeselskaper, kommuner, selvstendige statsinstitusjoner, personlige foretak etc. Slike enheter vil alltid kunne stille opp fullstendige regnskaper som dekker enhetens samlede virksomhet og samlet formue.

(ii) Det funksjonelle sektorsystem består av funksjonelle enheter, dvs. visse avgrensede virksomhetsområder (funksjoner) som utøves av de institusjonelle enheter, f.eks. produksjon og konsum. Slike enheter kan i prinsippet

1) Byråsjef Erik Homb har gjennomgått manuskriptet og gitt mange verdifulle kommentarer til framstillingen som forfatteren har utnyttet. Synspunkter og fortolkninger av SNA-dokumentet som framstilles i dette notat står likevel i sin helhet for forfatterens egen regning.

avlegge regnskap som belyser vedkommende virksomhet, f.eks. utgifter til konsum, men det lar seg ikke gjøre å stille opp inntektsregnskap, kapitalregnskap og balanse for disse enheter. I alminnelighet vil en institusjonell enhet bestå av en eller flere funksjonelle enheter, mens en funksjonell enhet alltid vil referere seg til en enkelt institusjonell enhet.

Den funksjonelle del av det reviderte nasjonalregnskapet svarer stort sett til det tradisjonelle nasjonalregnskap og belyser følgende virksomhetsområder eller funksjoner:

(i) Produksjon. For hver funksjonell sektor gis det opplysning om bruttoproduksjonen, vareinnsats, lønnskostnader, kapitalslit, indirekte skatter, subsidier og eierinntekt.

(ii) Investering. Denne regnskapsdel gjør greie for hvor stor del av vare- og tjenestetilgangen som disponeres til utviding av realkapitalen for de ulike funksjonelle sektorer.

(iii) Konsum. Konsumregnskapet viser hvor mye av vare- og tjenestetilgangen som disponeres til offentlig og privat konsum.

I forbindelse med disse regnskapsdeler vil en også få fram tall som belyser import, eksport og faktorinntekt (dvs. summen av eierinntekt og lønninger) for de funksjonelle sektorer.

I den funksjonelle delen av systemet legges det sterk vekt på å belyse vare- og tjenestestrømmene. Dette gjøres ved hjelp av varekonti som beskriver tilgangen av varer og tjenester etter art og leveringssektorer og anvendelsen etter art, anvendelsesmåte og mottakersektorer.

Det nåværende nasjonalregnskap gir også visse regnskapstall (blant annet tall for inntekt, investering og sparing) for visse brede institusjonelle grupper (offentlig forvaltning og de private sektorer samlet). Den nye del av nasjonalregnskapet tar i første rekke sikte på å bygge ut det institusjonelle sektorsystem og å stille opp et mer fullstendig inntekts- og kapitalregnskap for de institusjonelle sektorer:

(i) Inntekter. Denne regnskapsdelen gir oversikt over de institusjonelle sektorenes samlede inntekter og disponeringen av disse. Som saldo framkommer den institusjonelle sektorsparing.

(ii) Realkapital. Denne regnskapsdel viser dels sektorenes beholdning av realkapital og dels hvordan realinvesteringene bidrar til å øke realkapitalen.

(iii) Finanskapital. Finanskapitalregnskapet belyser dels sektorenes fordringer og gjeld og dels hvordan netto finansinvesteringen (dvs. den del av sparingen som ikke går med til finansiering av realinvesteringene) bidrar til å øke nettofordringene.

(iv) Formue. Det institusjonelle formuesregnskap framkommer som et biprodukt av realkapital- og finanskapitalregnskapet.

3. Sektorsystemene

A Det funksjonelle sektorsystem

Det funksjonelle sektorsystem i det nåværende nasjonalregnskap er bygd opp av produksjonssektorer og konsumsektorer. Produksjonssektorene består av funksjonelle enheter som disponerer produksjonsutstyret (realkapitalen) og som produserer varer og tjenester, mens konsumsektorene består av enheter som forbruker varer og tjenester. I det nye nasjonalregnskapssystem er visse enheter fra produksjons- og konsumsektorene skilt ut etter institusjonelle kjennetegn, slått sammen og gruppert i to nye sektorer (Offentlig tjenesteyting og Ikke-forretningsmessig tjenesteyting). I disse to sektorer er enhetene på samme tid produsenter og konsumenter. Etter dette får det funksjonelle sektorsystem (jfr. St. 1 i vedlegg 1) følgende sammensetning:

(a) Offentlig tjenesteyting. Denne sektor består i prinsippet av de deler av den institusjonelle sektor Offentlig forvaltning som produserer varer og tjenester for eget bruk eller til salg, men til priser som ikke tar sikte på å dekke produksjonskostnadene. Det offentlige konsum er også knyttet til denne sektor. Slik de institusjonelle forhold er hos oss, og siden de offentlige forvaltningsbedrifter er skilt ut fra sektoren Offentlig forvaltning, er det neppe noen grunn til å definere den funksjonelle sektor Offentlig tjenesteyting forskjellig fra den institusjonelle sektor Offentlig forvaltning.

(b) Bedrifter. Bedrifter defineres som teknisk avgrensede produksjonsenheter som framstiller en ensartet type av varer og tjenester. Sektoren Bedrifter omfatter alle bedriftsenheter som produserer varer og tjenester for salg i markedet til priser som normalt tar sikte på å dekke produksjonskostnadene og er en ren produksjonssektor. Denne sektor vil i prinsippet omfatte de deler av de institusjonelle sektorer Offentlig forvaltning, Finansinstitusjoner, Ikke-finansielle foretak, Personforetak og husholdninger og Ikke-forretningsmessig tjenesteyting som utøver den definerte funksjon. Som nevnt under pkt.

(a) foran vil bedriftssektoren hos oss neppe omfatte deler av den institusjonelle sektor Offentlig forvaltning, og som påpekt under pkt. (c) nedenfor er det mulig at bedriftssektoren heller ikke vil omfatte deler av den institusjonelle sektor Ikke-forretningsmessige institusjoner.

(c) Ikke-forretningsmessig tjenesteyting. Sektoren består i prinsippet av de deler av den institusjonelle sektor Ikke-forretningsmessige institusjoner som produserer varer og tjenester til eget bruk eller til salg, men til priser som ikke tar sikte på å dekke produksjonskostnadene og er på samme tid en

produksjons- og en konsumsektor. Så ubetydelig denne sektor er fra et produksjonsmessig synspunkt, bør den kunne defineres på samme måte som den tilsvarende institusjonelle sektor.

(d) Private konsumenter. Denne sektor omfatter personene i egenskap av konsumenter og er en ren konsumsektor. Personer i egenskap av produsenter grupperes under sektoren Bedrifter. Sektoren omfatter de deler av den institusjonelle sektor Personforetak og husholdninger som utøver konsumentfunksjonen.

De regnskapsdeler som gjelder produksjon, investering i realkapital og faktorinntekt for de funksjonelle sektorer Offentlig tjenesteyting, Bedrifter og Ikke-forretningsmessig tjenesteyting deles opp etter funksjonelle næringssektorer, etter standard for funksjonell næringsgruppering (ISIC), jfr. St. 2 i vedlegg 1, mens de regnskapsdeler som gjelder konsum for sektorene Offentlig tjenesteyting og Ikke-forretningsmessig tjenesteyting deles opp etter formålsgrupper etter standard for formålsgruppering, jfr. St. 7 i vedlegg 1. Standard for funksjonell næringsgruppering og standard for formålsgruppering forutsettes bygd opp slik at gruppene på et visst aggregeringsnivå faller sammen.

B Det institusjonelle sektorsystem

Det institusjonelle sektorsystem er noe vagt utformet i SNA-dokumentet, idet det forutsettes tilpassing til de institusjonelle forhold i de enkelte land. For det norske nasjonalregnskap er det fastsatt følgende sektorsystem (jfr. St. 3 i vedlegg 1):

- (a) Offentlig forvaltning. Sektoren består av de forvaltningsmessige deler (dvs. unntatt forvaltningsbedrifter og andre offentlige foretak) av stat og kommuner og de sosiale trygder.
- (b) Finansinstitusjoner. Sektoren består av banker og andre kredittinstitusjoner, forsikringsselskaper og pensjonsinretninger.
- (c) Ikke-finansielle foretak. Denne sektor består av statsforetak, kommune-foretak og private aksjeselskaper m.v.
- (d) Personforetak og husholdninger. Denne sektor består av selvstendige næringsdrivende (inkl. næringsdriften), lønnstakere, ikke-yrkesaktive personer o.l.
- (e) Ikke-forretningsmessige institusjoner. Sektoren består av religiøse og humanitære institusjoner og organisasjoner, arbeidsmarkedsorganisasjoner m.v.

Sektorene Ikke-finansielle foretak og Personforetak og husholdninger deles opp i institusjonelle næringssektorer etter standard for institusjonell næringsgruppering, jfr. St. 4 i vedlegg 1.

Sammenhengen mellom det funksjonelle og det institusjonelle sektorsystem framgår av skissen nedenfor:

Funksjonelt sektorsystem	Institusjonelt sektorsystem	Offentlig forvaltning	Finansinstitusjoner	Ikke finansielle foretak	Personforetak og husholdninger	Ikke-forretningsmessige institusj.
Offentlig tjenesteyting		X				
Bedrifter			X	X	X	
Ikke forretningsmessig tjenesteyting						X
Private konsumenter					X	

Kryssene markerer de aktuelle sammenhenger mellom sektorsystemene.

4. Kontosystemet og regnskapspostene

A Produksjonskonti

Formålet med produksjonskontiene er å registrere verdien av landets samlede produksjonsresultat og av de forskjellige produksjonsfaktorer som har bidratt til dette. Det stilles opp produksjonskonti for de funksjonelle hovedsektorer Offentlig tjenesteyting, Bedrifter og Ikke-forretningsmessig tjenesteyting. Kontiene spesifiseres på næringssektorer.

A. Produksjonskonto

Debet	Kredit
1. Vareinnsats	8. Bruttoproduksjon
<ul style="list-style-type: none"> a. Varekonto, basispris (V_1) b. Spesielle indirekte skatter (T_0) c. - spesielle subsidier ($-T_1$) d. Direkte import (I_2) 	<ul style="list-style-type: none"> a. Varekonto, basispris (V_2) b. Spesielle indirekte skatter (T_0) c. - spesielle subsidier (T_1) d. Eget konsum (C) e. Private konsumenter (C) f. Direkte eksport (E_2)
2. Lønninger (W)	
3. Eierinntekt (O)	
4. Kapitalslit (D)	
5. Indirekte skatt på produksjonen (T_2)	
6. - subsidier på produksjonen ($-T_3$)	
7. Sum innsats	9. Sum produksjon

A 1 Vareinnsats

For bedriftssektoren defineres vareinnsats som utgifter til ikke-varige varer og tjenester som forbrukes i produksjonsprosessen. For denne sektor leveres hele vareinnsatsen fra varekonto. Vareinnsatsen verdsettes til kjøperpriser. Det anbefales (av hensyn til input-output-analyser) at beløpet splittes opp i vareinnsats til basispris, spesielle indirekte skatter og spesielle subsidier.

For visse tjenesteytende sektorer (Offentlig tjensteyting og Ikke-forretningsmessig tjenesteyting) defineres vareinnsats som løpende kjøp av varer og tjenester. En vesentlig del av vareinnsatsen kommer fra varekonto og verdsettes på samme måte som for bedriftssektoren. Sektoren Offentlig tjensteyting kan også ha direkte import fra utlandet som ikke føres på varekonto. Slik import består av varer og tjenester kjøpt i utlandet, f.eks. utenriksrepresentasjonens utgifter i utlandet. Avgrensingsproblemer kan oppstå i forbindelse med det offentliges kjøp av varer og tjenester som forbrukes av private konsumenter og direkte overføringer til private konsumenter. Hovedregelen er at hvis konsumentene selv foretar innkjøpet etter fritt valg, skal den tilsvarende utgift på de offentlige sektorens regnskaper regnes som overføring til private konsumenter. Ellers blir utgiften del av offentlig konsum og regnes dermed også som vareinnsats på produksjonskonto for sektoren Offentlig tjensteyting. De realgaver sektoren Offentlig tjensteyting mottar fra andre stater regnes i utenriksregnskapet på den ene side som en finansiell overføring (stønad) og på den annen side som vareimport som tas inn på varekonto og som dermed kan komme med som vareinnsats på produksjonskonto for sektoren Offentlig tjensteyting¹⁾.

Spesielle indirekte skatter og spesielle subsidier i forbindelse med vareinnsats omfatter i prinsippet bare indirekte skatter og avgifter som varierer fra en varetype til en annen (f.eks. fiskaltoll) eller hvor indirekte skatt og subsidier er gradert etter varens bruk. SNA-dokumentet gir imidlertid ingen presise definisjoner av disse poster, idet det overlates til de enkelte land å gi postene en hensiktsmessig avgrensning. Hensikten med å skille ut slike indirekte skatter er å få sammenliknbare priser for vareinnsatsen.

1) Nettotilskott til fellesfinansierte militære anlegg under et infrastrukturprogram regnes som vareinnsats for vedkommende land. Er nettotilskottet større enn verdien av utførte anlegg i vedkommende land, regnes differansen som direkte import, og er den mindre, regnes differansen som direkte eksport.

A 2 Lønninger

Lønninger defineres som produsentenes kostnader til leid arbeidshjelp medregnet kontantlønn, reallønnsytelser som kost og losji, arbeidsgiverandel av trygde- og pensjonspremie, pensjoner, forsikring etc. Posten anbefales oppdelt i:

- (a) Lønninger
- (b) Arbeidsgiverandel av trygdepremier¹⁾
- (c) Pensjons- og forsikringsutgifter

A 3 Eierinntekt

Eierinntekt E er en saldobpost på produksjonskonto som overføres til inntektskonto. Posten kan bare forekomme på produksjonskonto for sektoren Bedrifter. For sektorene Offentlig tjenesteyting og Ikke-forretningsmessig tjenesteyting er produksjonen verdsatt slik at kontoene balanserer uten overskott.

A 4 Kapitalslit

Kapitalslit defineres som den del av bruttoproduktet som går med til å erstatte fast realkapital som er forbrukt under produksjonsprosessen i regnskapsperioden. Posten omfatter verditap som skyldes forutsatt foreldelse, tilfeldige skader som ikke kan repareres og normalt slit. Kapitalslit beregnes ikke for offentlige veier og annen offentlig konsumkapital utenom bygninger. Gjenanskaffelsespriser legges til grunn for verdsettingen.

A 5 Indirekte skatt

Skatter og avgifter på omsetning, produksjon og driftsmidler regnes i alminnelighet som indirekte skatter. Slike skatter som bare belastes produksjonssektorene kan betraktes som en produksjonskostnad og regnes inn i produktprisen. For offentlige monopoler regnes overskottet (eventuelt etter fradrag av normalt forretningsmessig overskott) som indirekte skatt. Ellers omfatter posten toll, omsetningsavgift, avgifter på veddeløp, underholdning, eiendomsskatt og gebyrer betalt av produsenter som passgebyr, flyplassavgift etc. For ikke-produsenter regnes den siste type gebyrer som overføringer (tvungne avgifter og bøter).

A 6 Subsidier

Subsidier defineres som løpende overføringer fra de offentlige forvaltningssektorer til bedrifter. Overføringer fra offentlige sektorer for investeringsformål eller for å dekke tap ved ødelagt kapitalutstyr (f.eks. ved

1) For Norges vedkommende vil lønninger trolig bli definert eksklusive arbeidsgiverandel av trygdepremier. Denne komponent må da trolig behandles som indirekte skatt på leid arbeidshjelp.

oversvømmelse, brann etc.) regnes som kapitaloverføringer, se pkt. J¹⁾). Overføringer til offentlige selskaper for å dekke driftsunderskott regnes som subsidier. For offentlige forvaltningsforetak regnes derimot underskottet på driften som negativt utbytte.

A 8 Produksjon

Periodens bruttoproduksjon som svarer til produksjonskontoens kredittside defineres litt forskjellig for de ulike sektorer:

- (a) Bedrifter, unntatt egne boliger, omsetningsleddene og finansinstitusjoner. Produksjonen defineres som verdien av periodens produksjon av varer og tjenester verdsatt til selgerpriser. Produksjonen splittes opp på basispris, spesielle indirekte skatter og spesielle subsidier. Produksjon leveres i det vesentlige til varekonto. Direkte eksport som føres direkte til eksportkonto kan forekomme, blant annet ved bygging av utenlandske ambassader.
- (b) Egne boliger. Brutttoproduksjonen defineres som beregnet bruttoleie. Posten beregnes som summen av driftsomkostninger, utgifter til reparasjoner og vedlikehold, vannavgift, forsikringspremier (tjenesteandel), eiendomsskatt, kapitalslit, pantegjeldsrenter, beregnede renter på eierens egen kapital i boliger m.v. Produksjonen føres via varekonto som privat konsum.
- (c) Omsetningsleddet. Brutttoproduksjonen defineres som differansen mellom omsetningen til salgspris og til innkjøpspris. Behandlingen ellers er som beskrevet i pkt. (a) ovenfor.
- (d) Banker. Brutttoproduksjonen defineres som summen av betalte banktjenester som provisjon, gebyrer etc. og beregnede banktjenester. Posten beregnede banktjenester settes lik bankenes netto formuesinntekter, dvs. rente og utbytteinntekter fratrukket renteutgifter. Beregnede banktjenester leveres via varekonto til vareinnsats for en konstruert næringssektor som får en tilsvarende negativ eierinntekt og produksjonsresultat lik null. Den konstruerte næringssektor skal i det institusjonelle sektorsystem plasseres i sektoren Finansinstitusjoner. Den delen av eierinntekten som skyldes beregnede banktjenester vil derfor ved overføring til inntektskonto bli nettet ut.
- (e) Skadeforsikringsselskaper. Brutttoproduksjonen defineres som summen av provisjoner o.l. og beregnede forsikringstjenester. Beregnede forsikringstjenester defineres som differansen mellom premieinntekter og betalte erstatninger og leveres via varekonto til vareinnsats for produsenter og til konsum for private konsumenter. Fordelingen mellom de to sektorer skjer i samme forhold som fordelingen av premieinntektene.

1) Det er ennå ikke tatt standpunkt til om det norske nasjonalregnskap skal skille ut kapitaloverføringene fra de løpende overføringer.

(f) Livsforsikring. Bruttoproduksjonen defineres som summen av provisjonen o.l. og beregnede forsikringstjenester, dvs. differansen mellom innbetalte premier, fratrukket betalte erstatninger og netto tilvekst i forsikringsforpliktelsene (ekskl. tilvekst som skyldes renter tilskrevet forsikringstakerne). Beregnede forsikringstjenester for livsforsikring leveres via varekonto til privat konsum.

(g) Pensjonsfond. Bruttoproduksjonen defineres som fondenes administrasjonsutgifter og leveres via varekonto til privat konsum.

(h) Offentlig tjenesteyting og Ikke-forretningsmessig tjenesteyting. Bruttoproduksjonen defineres som summen av verdien av vareinnsats, lønninger, kapitalslit og eventuelt indirekte skatter fratrukket subsidier. Disse to sektorer vil således ikke få eierinntekt på produksjonskonto. Produksjonen består i det vesentlige av varer og tjenester for eget bruk (post A 8 d) som debiteres egne konsumentkonti direkte uten å gå veien om varekonti. Det samme gjelder salg til private konsumenter (Post 8 A e) som debiteres konti for privat konsum. Sektorenes produksjon for egne investeringer og eventuell produksjon av varer og tjenester for salg til sektoren Bedrifter føres over varekonto (Post A 8 a). Offentlig tjenesteyting kan ha direkte eksport som ikke føres over varekonto. Dette gjelder blant annet den delen av verdien av fellesfinansierte militære anlegg som overstiger landets netto bidrag til infrastrukturprogrammer.

Ved salg av brukt fast kapital og ikke-reproduserbare gjenstander (unntatt nye kunstgjenstander) regnes bare omsetningsleddets handelsmargin som produksjon, mens resten regnes som negativ og positiv investering. For nye kunstgjenstander regnes hele salgsbeløpet for produksjon.

Aggregater av poster på produksjonskonto danner visse sentrale nøkkelbegreper i nasjonalregnskapet:

- (a) Bruttoproduksjonen svarer til produksjonskontos kredittside, dvs. sum A 8 for alle produksjonssektorer
- (b) Bruttoproduktet svarer til:
 - (b 1) Bruttoproduksjonen fratrukket vareinnsats (produksjonsmetoden)
 - (b 2) Summen av lønninger, eierinntekt, kapitalslit og indirekte skatter fratrukket subsidier (inntektsmetoden)
 - (b 3) Summen av konsum, investering og eksport fratrukket import (anvendelsesmetoden)
- (c) Nettoproduktet svarer til bruttoproduktet fratrukket kapitalslit
- (d) Faktorinntekten svarer til nettoproduktet fratrukket indirekte skatter og tillagt subsidier

B Varekonti

Kontogruppen varekonti som registrerer tilgang og disponering av varer og tjenester som er gjenstand for kjøp og salg i markedet splittes opp i varekonti til basispris og konti for spesielle indirekte skatter og spesielle subsidier.

B 1 Varekonti (basispris)

Kontoen omfatter varer og tjenester som omsettes i markedet til priser som normalt tar sikte på å dekke produksjonsomkostnadene. Den samlede produksjon for sektoren Bedrifter (unntatt direkte eksport) og egen produksjon for investering og produksjon for salg til andre sektorer for sektorene Offentlig tjenesteyting og Ikke-forretningsmessig tjenesteyting¹⁾ går inn på varekontos debetside. Det samme er tilfelle med import, unntatt direkte import for sektorene Private konsumenter og Offentlig tjenesteyting. På varekontos kreditside går de samme varer og tjenester ut til vareinnsats, offentlig og privat konsum, offentlig og privat realinvestering og eksport.

B. Varekonto, basispris

Debet	Kredit
1. Varer og tjenester levert fra	3. Varer og tjenester levert til vareinnsats
a. Offentlig tjenesteyting (V_2)	a. Offentlig tjenesteyting
b. Bedrifter (V_2)	b. Bedrifter
c. Ikke-forretningsmessig tjenesteyting (V_2)	c. Ikke-forretningsmessig tjenesteyting
d. Utlandet (import) ² (I_1)	4. Varer og tjenester levert til privat konsum (C)
e. Beskyttelsestoll på import (T_2)	5. Varer og tjenester levert til lagerøkning - bedrifter (R)
	6. Varer og tjenester levert til brutto investering i fast kapital (R)
	a. Offentlig tjenesteyting
	b. Bedrifter
	c. Ikke-forretningsmessig tjenesteyting
	7. Varer og tjenester levert til utlandet (E_1)
3. Samlet tilgang	8. Samlet avgang

1) I den utstrekning salget foregår til markedspris. Resten av produksjonen i disse to sektorer føres ikke over varekonto, men direkte på konsumkonti.

Det forutsettes stilt opp en konto for hver varegruppe, jfr. St. 5 i vedlegg 1. Debetsiden (tilgang av varer og tjenester ved produksjon og import) spesifiseres etter leverandørens hovedsektor og næring, jfr. St. 1 og 2 i vedlegg 1. Importen spesifiseres dessuten etter importarter, jfr. St. 8 i vedlegg 1. Kreditsiden (disponering av vare- og tjenestetilgangen) spesifiseres etter anvendelse, dvs. vareinnsats, konsum, lagerøking, bruttoinvestering i realkapital og eksport. Postene spesifiseres etter mottakerens hovedsektor og for postene vareinnsats, lagerøking og bruttoinvestering i realkapital gis det også næringsspesifikasjon. Leveranse til privat konsum splittes opp etter konsumvaregrupper, jfr. St. 6 i vedlegg 1, og eksporten etter eksportarter, jfr. St. 8 i vedlegg 1.

Postene på varekonto føres til basisverdi, dvs. selgerpris fratrukket spesielle indirekte skatter og tillagt spesielle subsidier. Når det gjelder import skal posten inkludere beskyttelsestoll, men ikke fiskaltoll som regnes som spesiell indirekte skatt.

B 2 og 3. Konti for spesielle indirekte skatter og subsidier

For hver enkelt varekonto forutsettes det satt opp parallelle konti for spesielle indirekte skatter og spesielle subsidier som gir tall for spesielle indirekte skatter og spesielle subsidier knyttet til de enkelte leveranser til og fra varekonto (Se beskrivelsen under pkt. A 1 og A 8 foran). Ved å aggregere de tre kontosett kommer en fram til varekonti hvor postene er vurdert til selgerpris.

C. Konti for bruttoinvestering i realkapital

Bruttoinvestering i realkapital defineres som øking i lager og brutto øking i fast realkapital. Posten dekker utgifter ved kjøp av varer og tjenester utenom vareinnsats for sektorene Offentlig tjenesteyting, Bedrifter og Ikke-forretningsmessig tjenesteyting. Ikke-reproduserbare aktiver som grunn, gruver, kunstgjenstander (utenom nye), tilvekst i skog og avling regnes ikke med. En skiller mellom to kontogrupper, en for lagerøking og en for bruttoinvestering i fast realkapital.

C 1. Konti for lagerøking

Lagerkonti spesifisert etter næring stilles opp for sektorene Bedrifter og Offentlig tjenesteyting. For den første sektor består lagrene av råvarer, driftsmidler, varer i arbeid og ferdigvarer og for den sistnevnte sektor av lagre av strategiske råvarer og beredskapslagre.

C 1. Konto for lagerendring

Debet	Kredit
1. Fra varekonto (R)	5. Vareproduserende bedrifter (R)
2. Spesielle indirekte skatter (T_0)	a. Råvarer og driftsmidler
3. - spesielle subsidier ($-T_1$)	b. Varer i arbeid
	c. Besetning, ekskl. trekkdyr, avlsdyr og melkedyr
	d. Ferdigvarer
	6. Andre bedrifter og Offentlig tjenesteyting (R)
	a. Ferdigvarer
	b. Andre lagre
	c. Lagre holdt av Offentlig tjenesteyting
4. Tilgang av lagervarer	7. Lagerøking

Det forutsettes stilt opp en lagerendringsskonto for hver næring, jfr. standard for funksjonell næringsgruppering, St. 2 i vedlegg 1. Debetsiden viser leveranser fra varekonti etter varegrupper, jfr. standard for varegruppering, St. 5 i vedlegg 1. Kreditsiden belyser sammensetningen av lagerendringen etter kapitalart, jfr. St. 12 i vedlegg 1.

C 2. Konti for bruttoinvestering i realkapital

Bruttoinvestering i fast realkapital defineres som utgifter til øking av beholdning av fast, reproduserbare kapital, fratrukket netto salg av tilsvarende brukt kapitalutstyr. Utgifter til reparasjoner og vedlikehold tas bare med i den utstrekning de forbedrer kapitalgjensstanden eller forlenger levetiden og ikke bare dekker løpende vedlikehold. Løpende vedlikeholdsutgifter regnes som vareinnsats. Bruttoinvesteringskonti settes opp for sektorene Offentlig tjenesteyting, Bedrifter og Ikke-forretningsmessig tjenesteyting. Offentlige utgifter til militære bygge- og anleggsarbeider unntatt boligbygg for militærpersoner regnes ikke som bruttoinvestering, men som offentlig konsum.

C 2. Konto for bruttoinvestering i fast
realkapital

Debet	Kredit
1. Fra varekonto (R)	6. Boliger (R)
2. Spesielle indirekte skatter (T_0)	7. Forretningsbygg (R)
3. - spesielle subsidier ($-T_1$)	8. Andre anlegg
4. Direkte import (I_2)	9. Transportmidler (R)
	10. Maskiner (R)
	11. Trekkdyr, avlsdyr og melkedyr m.v.(R)
5. Tilgang av investeringsvarer	12. Bruttoinvestering

Det forutsettes stilt opp bruttoinvesteringskonti for hver næring. Debetsiden viser leveranser fra varekonto etter varegrupper (jfr. St. 5 i vedlegg 1), og dessuten direkte import for Offentlig tjenesteyting, f.eks. bygging av ambassader i utlandet. Kreditsiden belyser bruttoinvesteringene etter kapitalarter, jfr. St. 12 i vedlegg 1.

Kontogruppene A til C representerer den rent funksjonelle del av nasjonal-, regnskapet hvor begge sider av kontiene gir opplysninger etter funksjonelle kjennetegn. Den neste gruppe konti, D til F, representerer bindeleddet mellom den funksjonelle og den nye institusjonelle del av nasjonalregnskapet. På disse konti er opplysningene på den ene siden (debet eller kreditsiden) gitt etter funksjonelle kjennetegn, mens den andre kontosiden gir opplysninger etter institusjonelle kjennetegn med motsvarende posteringer på institusjonelle konti.

D. Konti for import og eksport av varer og tjenester

I den matriksutformingen av kontosystemet som er gitt i SNA-dokumentet forutsettes transaksjonene med utlandet ført på to konti, en for løpende transaksjoner og en for kapitaltransaksjoner. Det gir imidlertid bedre oversikt å fordele transaksjoner og beholdninger på flere underkonti. En vil da også få fram saldogposter som overskott på vare- og tjenestebalansen og overskott på driftsregnskapet. En slik oppdeling er foretatt i det følgende. Disse konti kan imidlertid aggregeres, slik at en lett kan komme tilbake til SNA-dokumentets kontoplan.

D 1. Importkonti

Debetsiden på importkontiene gir opplysning om import etter art gruppert i samsvar med standard for artsgruppering av import og eksport, jfr. St. 8 i vedlegg 1. Importkontos kreditside gir tall for leveranse til varekonto, til produksjonskonto for Offentlig tjenesteyting (direkte import) og til

konsumkonto for private konsumenter (direkte import). Lønninger til utenlandske arbeidere i Norge kommer med her. Leveransene grupperes etter varegrupper (jfr. St. 5 i vedlegg 1).

D 1. Importkonto

Debet	Kredit
1. Import (cif) etter handelsstatistikken m.v.	8. Levert varekonto (I_1)
2. Import av transporttjenester etc.	9. Levert Offentlig tjenesteyting, produksjonskonto og investeringskonto (direkte import) (I_2)
3. Forsikringstjenester, tjenestedel	10. Levert Private konsumenter, konsumkonto (direkte import) (I_2)
4. Direkte import, Offentlig tjenesteyting	11. Lønninger utbetalt til utenlandske arbeidstakere i Norge (W)
5. Direkte import, private konsumenter	
6. Annen import	
<hr/>	
7. Total import mottatt	11. Total import levert

Det forutsettes stilt opp en importkonto for hver artsgruppe. Standarden for artsgruppering av import og eksport (jfr. St. 8 i vedlegg 1) er ennå ikke fastlagt, men UN Statistical Office og IMF samarbeider om en løsning. Det er mulig at Norge når det gjelder denne standard vil velge en særløsning.

D 2. Eksportkonti

Debetsiden på eksportkonti gir opplysning om leverte varer og tjenester for eksport, dels fra varekonto og dels direkte eksport fra produksjonskonto for Offentlig tjenesteyting og Bedrifter og fra konsumkonto for Private konsumenter. Lønninger mottatt av norske arbeidstakere i utlandet kommer med her. Leverte varer og tjenester spesifiseres etter varegrupper (jfr. St. 5 i vedlegg 1) og eksporten grupperes etter art etter samme standard som nyttes for gruppering av importkontoens debetside (jfr. St. 8 i vedlegg 1). En viser til merknadene til denne standard i avsnittet om importkonti. Det forutsettes stilt opp en eksportkonto for hver artsgruppe.

D 2. Eksportkonto

Debet	Kredit
1. Mottatt fra varekonto (E_1)	6. Eksport (fob) etter handelsstatistikken m.v.
2. Mottatt fra Offentlig tjenesteyting, produksjonskonto (direkte eksport) (E_2)	7. Eksport av transporttjeneste etc.
3. Mottatt fra Bedrifter, produksjonskonto (direkte eksport)(E_2)	8. Eksport av forsikringstjenester, tjenesteandel
4. Mottatt fra Private konsumenter, konsumkonto (direkte eksport)(E_2)	9. Direkte eksport, Offentlig tjenesteyting
5. Lønninger mottatt av norske arbeidstakere i utlandet (W)	10. Direkte eksport, Bedrifter
	11. Direkte eksport, Private konsumenter
	12. Annen eksport
<hr/>	
5. Mottatt til eksport	13. Eksport i alt

De beskrevne import- og eksportkonti kan betraktes som fordelingskonti og debetsiden på importkonto og kreditsiden på eksportkonto får sine motposter på konto for vare- og tjenestebalansen overfor utlandet (konto D 3) hvor saldoen angir overskott eller underskott. Denne saldo får sin motpost på inntektskonto for utlandet (driftsregnskapet). Disse tre konti er ikke spesifisert i SNA-dokumentets kontoplan.

E. Konsumkonti

Konsumkonti stilles opp for sektorene Offentlig tjenesteyting, Ikke-forretningsmessig tjenesteyting og Private konsumenter. For de nevnte tjenesteytende sektorer spesifiseres kontiene etter formål, jfr. St. 7 i vedlegg 1, og for Private konsumenter etter konsumvaregrupper, jfr. St. 6 i vedlegg 1. Postene på kontienes debetside spesifiseres etter varegrupper, jfr. St. 5 i vedlegg i, og kreditsidens saldo overføres til de respektive institusjonelle sektorerers inntektskonto.

Kontiene har følgende form:

E. Konsumkonti

Debet	Kredit
1. Fra varekonti	6. Konsom, Offentlig forvaltning (C)
a. Varer og tjenester (C)	7. Konsum, Ikke-forretningsmessige institusjoner (C)
b. Spesielle indirekte skatter (T_0)	8. Konsum, Personforetak og husholdninger (C)
c. - spesielle subsidier (T_1)	9. Direkte eksport (utlendingers konsum i Norge (E_2))
2. Fra Offentlig tjenesteyting, produksjonskonto (C)	
3. Fra Ikke-forretningsmessig tjenesteyting, produksjonskonto (C)	
4. Direkte import (nordmennenes konsum i utlandet (I_2))	
<hr/>	
5. Mottatt til konsum	10. Konsum i alt

Postene på debetsiden har sine motposter på kreditsiden av varekonto og konti for spesielle indirekte skatter og spesielle subsidier (post E 1), produksjonskonto for Offentlig tjenesteyting (post E 2) og Ikke-forretningsmessig tjenesteyting (post E 3) og konto for import (post E 4). En viser til tidligere beskrivelse av disse poster.

E 6. Offentlig forvaltnings konsum

Offentlig konsum defineres som verdien av sektoren Offentlig tjenesteytings produksjon for eget bruk. Posten svarer til bruttoproduksjonen fratrukket salg av varer og tjenester til andre sektorer og utgifter til investeringer utført av sektoren selv. Investeringer i lager og faste anlegg etc. for militære formål regnes som del av offentlig konsum. Bygging av boliger for militære personell regnes derimot som investering.

E 7. Ikke-forretningsmessige institusjoners konsum

Posten defineres på tilsvarende måte som offentlig konsum, dvs. som verdien av sektorens produksjon for eget bruk.

E 8. Personforetak og husholdningers konsum

Privat konsum defineres som private konsumenters utgifter til varige og ikke-varige varer og tjenester fratrukket netto salg av brukte gjenstander og kasserte ting. Privat konsum omfatter også konsum under opphold i utlandet, men ikke utlendingers konsum under opphold her hjemme. Slike utgifter tas med under post E 9 Direkte eksport. Vi får følgende sammenhenger:

Innenlandsk konsum (E 8 + E 9 - E 4)

Innlendingers konsum (E 8)

Innlendingers konsum innenlands (E 8 - E 4)

Avgrensingsproblemer oppstår ved fordeling av utgifter mellom konsumkonto, produksjonskonto og inntektskonto. Her oppstår blant annet spørsmålet om en utgift skal regnes som vareinnsats eller konsum (f.eks. utgifter til bilhold for personlig næringsdrivende) eller som overføring eller konsum (f.eks. inngangspenger ved museumsbesøk). For nærmere drøfting av slike problemer vises til SNA-dokumentet.

F. Konti for komponentene i bruttoproduktet

Denne kontogruppe (value added) tar sikte på å fordele lønninger og eierinntekt etter institusjonelle opprinnelsessektorer (dvs. de sektorer hvor inntektene er opparbeidd), kapitalslit etter de institusjonelle sektorer som disponerer realkapitalen, og indirekte skatter og subsidier etter henholdsvis

mottakende og betalende offentlige forvaltningssektorer. Alle disse poster er definert tidligere, se postene A 2, A 3, A 4, A 5, A 6. Det forutsettes satt opp en konto for hver av komponentene. Den aggregerte kontogruppe vil få følgende form:

F. Konto for komponentene i bruttoproduktet

Debet	Kredit
1. Institusjonelle opprinnelsessektorer	4. Funksjonelle opprinnelsessektorer
A. Offentlig forvaltning	A. Offentlig tjenesteyting
a. Lønninger (W)	a. Lønninger (W)
B. Finansinstitusjoner	b. Kapitalslit (D)
a. Lønninger (W)	B. Bedrifter
b. Eierinntekt (O)	a. Lønninger (W)
C. Ikke-finansielle foretak	b. Kapitalslit (D)
a. Lønninger (W)	c. Eierinntekt (O)
b. Eierinntekt (O)	d. Indirekte skatter (T ₂)
D. Personforetak og husholdninger	e. - subsidier (-T ₃)
a. Lønninger (W)	C. Ikke-forretningsmessig
b. Eierinntekt (O)	tjenesteyting
E. Ikke-forretningsmessige	a. Lønninger (W)
institusjoner	b. Kapitalslit (D)
a. Lønninger (W)	5. Varekonto (beskyttelsestoll) (T ₂)
2. Mottakende institusjonelle sektorer	6. Konto for spesielle indirekte skatter
A. Offentlig forvaltning	(fiskaltoll)(T ₂)
a. Indirekte skatter (T ₂)	7. - Kapitalslit fordelt på institu-
b. - subsidier (-T ₃)	sjonelle sektorer (-D)
	A. Offentlig forvaltning
	B. Finansinstitusjoner
	C. Ikke-finansielle foretak
	D. Personforetak og husholdninger
	E. Ikke-forretningsmessige
	institusjoner
3. Netto produkt	8. Netto produkt

Kontoens kreditposter har sine motsvarende debetposter på produksjonskonto, varekonto (beskyttelsestoll) og konto for spesielle indirekte skatter (fiskaltoll). På samme måte som i SNA-dokumentet er kapitalslitet fordelt etter institusjonelle sektorer ført med negative beløp på kreditsiden. Kontoens debetside gir en omgruppering av lønninger og overskott etter de institusjonelle sektorer hvor disse inntektskomponenter er opptjent, og av indirekte skatter og subsidier etter de institusjonelle offentlige forvaltningssektorer som mottar de indirekte skatter og betaler ut subsidiene.

G. Konti for omgruppering av brutto realinvesteringene

Denne kontogruppe tar sikte på å omgruppere investering i lager og i fast realkapital etter institusjonelle sektorer. Kontoens debetposter har sine tilsvarende kreditposter på konto for lagerendring (pkt. C 1) og konto for bruttoinvestering i fast realkapital (pkt. C 2). Kontoens kredit-side gir en omgruppering av postene etter de institusjonelle sektorer hvor investeringene er foretatt. Alle poster er beskrevet tidligere. De motsvarende poster føres på konto for sparing (pkt. I).

G. Konto for omgruppering av bruttoinvesteringene

Debet	Kredit
1. Offentlig tjenesteyting	5. Offentlig forvaltning
a. Lager (R)	a. Lager (R)
b. Fast realkapital (R)	b. Fast realkapital (R)
2. Bedrifter	6. Finansinstitusjoner
a. Lager (R)	b. Fast realkapital (R)
b. Fast realkapital (R)	7. Ikke-finansielle foretak
3. Ikke-forretningsmessig tjenesteyting	a. Lager (R)
b. Fast realkapital (R)	b. Fast realkapital (R)
	8. Personforetak og husholdninger
	a. Lager (R)
	b. Fast realkapital (R)
	9. Ikke-forretningsmessige institusjoner
	b. Fast realkapital (R)
<hr/> 4. Brutto realinvestering	<hr/> 10. Brutto realinvestering

Resten av kontosystemet, kontogruppene H til K, består av rent institusjonelle konti som representerer deler av det nye tilbygget på det tradisjonelle nasjonalregnskap.

H. Inntektskonti

Inntektskontiene tar sikte på å beskrive de institusjonelle sektorers inntekter og utgifter etter art. Det vil bli utarbeidd en egen standard for gruppering av postene, jfr. St. 9 i vedlegg 1. I SNA-systemet skilles det mellom tre typer inntektskonti, nemlig konti for faktorinntekt etter opprinnelses-sektor, konti for inntektsarter og konti for disponibel inntekt etter mottakende og betalende sektorer.

H 1. Konti for faktorinntekt etter institusjonelle opprinnelsessektorer

Formålet med denne kontogruppen er å gi en videregående artsspesifikasjon av faktorinntekten (dvs. lønninger og eierinntekt) for opprinnelsessektorene. Kontoens kreditside har sine tilsvarende debetposter på konto F, Konto for komponentene i bruttoproduktet. På kontoens debetside gis det en spesiell artsoppsplitting av postene lønninger og eierinntekt. Oppsplittingen av lønninger er beskrevet under pkt. A 2 foran. Posten eierinntekt splittes opp i næringsdrivendes inntekt av personforetak, eierinntekt ellers og gjeldsrenter.

H 1. Konto for faktorinntekt etter institusjonelle
opprinnelsessektorer

Debet	Kredit
1. Offentlig forvaltning a. Lønn (W) b. Arbeidsgiverandel av trygdepremier (W) c. Pensjons- og forsikringsutgifter (W)	7. Offentlig forvaltning a. Lønninger (W)
2. Finansinstitusjoner a. Lønn (W) b. Arbeidsgiverandel av trygdepremier (W) c. Pensjons- og forsikringsutgifter (W) d. Eierinntekt (O)	8. Finansinstitusjoner a. Lønninger (W) b. Eierinntekt (O)
3. Ikke-finansielle foretak (spesifiseres som under 2)	9. Ikke-finansielle foretak a. Lønninger (W) b. Eierinntekt (O)
4. Personforetak og husholdninger a. Lønn (W) b. Arbeidsgiverandel av trygdepremier (W) c. Pensjons- og forsikringsutgifter (W) d. Næringsdrivendes inntekt av personforetak (O ₁) e. Gjeldsrenter (O ₂)	10. Personforetak og husholdninger a. Lønninger (W) b. Eierinntekt (O)
5. Ikke-forretningsmessige institusjoner (spesifiseres som under 1)	11. Ikke-forretningsmessige institusjoner a. Lønninger (W)
6. Faktorinntekt i alt	12. Faktorinntekt i alt

Næringsdrivendes inntekt av personforetak (entrepreneurial income) defineres som eierinntekt fratrukket gjeldsrenter knyttet til bedriften. Denne oppdeling av overskott nyttes bare for sektoren Personforetak og husholdninger.

H 2. Konti for inntektsarter

Formålet med denne kontogruppe er å gi en beskrivelse av de enkelte inntekts- og utgiftsarter etter betalende og mottakende sektorer. Det stilles opp konti av følgende type for hver enkelt inntektsart:

H 2. Konti for inntektsarter. Lønninger

Debet	Kredit
Lønninger betalt til:	Lønninger betalt av:
1. Personforetak og husholdninger	4. Offentlig forvaltning (spesifikasjon som under 1)
a. Lønn	5. Finansinstitusjoner (spesifikasjoner som under 1)
b. Arbeidsgiverandel av trygdepremier	6. Ikke-finansielle foretak (spesifikasjon som under 1)
c. Pensjons- og forsikringsutgifter	7. Personforetak og husholdninger (spesifikasjon som under 1)
2. Utlandet (utenlandsk arbeidskraft i Norge) (spesifiseres som under 1)	8. Ikke-forretningsmessig tjenesteyting (spesifikasjon som under 1)
	9. Utlandet (norsk arbeidskraft i utlandet) (spesifikasjon som under 1)
<hr/>	<hr/>
3. Mottatte lønninger i alt	10. Betalte lønninger i alt

Det stilles opp liknende konti for alle inntektsarter. Den endelige standard for denne gruppering er ennå ikke utarbeidd (jfr. St. 9 i vedlegg 1), men i SNA-dokumentet er følgende inntektsarter foreslått:

(i) Lønninger

- a. Lønn
- b. Arbeidsgiverandel av trygdepremier
- c. Pensjons- og forsikringsutgifter

(ii) Eierinntekt (fra produksjonskonto). Det synes å framgå av dokumentet at denne inntektskomponent skal nyttes for sektorene Finansinstitusjoner og Ikke-finansielle foretak.

(iii) Næringsdrivendes inntekt av personforetak (se definisjonen ovenfor under pkt. H 1). Denne inntektskomponent nyttes for sektorene Personforetak og husholdninger og er i realiteten av funksjonell art.

(iv) Formuesinntekt. Posten defineres som virkelig eller beregnet inntekts-overføring som betaling for bruk av aktiver som fordringer, grunn og immaterielle aktiver. Det framgår av SNA-dokumentet at når det gjelder sektoren Personforetak og husholdninger skal renter på gjeld knyttet til

selve bedriften behandles som del av faktorinntekten. Gjeldsrentene krediteres konto for disponibel inntekt for mottakende sektor, dvs. kreditorsektoren, uten å gå veien om inntektskonto for betalende sektor. Dette fører til at sum betalte renter på inntektskontiene samlet blir forskjellig fra sum mottatte renter. En alternativ framgangsmåte ville være å la næringsdrivendes inntekt av personforetak omfatte gjeldsrenter, men å splitte opp rentebetalinger i gjeldsrenter knyttet til bedriften og andre renteutgifter. Derved ville rentene på konto for disponibel inntekt få karakter av en ren overføringspost (dvs. betalte renter = mottatte renter).

a. Renter. Denne post omfatter i tillegg til faktiske rentebetalinger også beregnede renter, blant annet på finansobjektet forsikringskrav i livs- og pensjonsforsikring.

b. Utyytte. Posten omfatter aksjeutbytte og liknende utbytte fra sektorene Finansinstitusjoner og Ikke-finansielle foretak.

c. Overskott på forvaltningsforetak. Posten anbefales definert som faktisk utbetalt utbytte, eventuelt dekket underskott. Derved vil sektoren Forvaltningsforetak (del av sektoren Statsforetak) få egen sparing. En alternativ definisjon måtte være å sette utbytte til saldo på Konto for disponibel inntekt (kto. I).

d. Leieinntekter etc. Posten omfatter i det vesentlige grunnleie. Husleie og leie av reproduerbare kapitalgjenstander kommer derimot med i vareinnsatsen på produksjonskonto for leieren av kapitalgjenstanden, eller som konsum ved leie av boliger, dvs. slike leier regnes som del av bruttoproduksjonen. Til leieinntekter regnes også betaling for produksjonslisens, kopirettigheter, bruk av patentrettigheter, utnytting av sandtak, gruver etc.

Da de såkalte quasi-corporate entrepriser i den norske standard for institusjonell sektorinndeling er plassert under Personforetak og husholdninger (dvs. eier og bedrift er ikke skilt), vil SNA-posten Eierens uttak av foretaksinntekt falle bort.

- (v) Skadeforsikringspremier, netto. Posten defineres som brutto skadeforsikringspremier, fratrukket tjenesteandelen (se pkt. A 8 e).
- (vi) Skadeforsikringserstatninger svarer til utbetalte erstatninger fra skadeforsikringsselskaper.
- (vii) Trygdepremier. Posten omfatter både medlemmens og arbeidsgivernes premieandeler.

- (viii) Andre direkte skatter. Denne post er definert som regelmessige betalinger til offentlige forvaltningssektorer utliknet på inntekt og formue og for husholdningssektoren også skatter på besittelse og bruk av personlig eiendom (f.eks. bilavgifter). Uregelmessige betalinger som engangsskatter tas ikke med under denne post.
- (ix) Tvungne avgifter og bøter. Posten omfatter blant annet gebyrer (passgebyr, førekortgebyr, flyplassavgift etc.) for husholdningssektoren (indirekte skatt for foretakssektorene) og dessuten bøter etc.
- (x) Trygdestønader. Posten omfatter stønader utbetalt av sektoren Trygdeforvaltningen.
- (xi) Sosiale stønader. Posten defineres som overføringer fra offentlige forvaltningssektorer til husholdningssektoren og sektoren Ikke-forretningsmessige institusjoner (utenom trygdestønader). Eksempler på slike overføringer er pensjoner, stipendier, understøttelse etc. betalt over statens eller kommunens budsjetter.
- (xii) Interne overføringer mellom offentlige forvaltningssektorer. Eksempler på slike overføringer er statens støtte til kommuner, trygdeforvaltningen etc.
- (xiii) Overføring mellom offentlige forvaltningssektorer og utlandet. Under denne post kommer også realgaver som dels betraktes som en finansiell overføring og dels som import eller eksport av varer.
- (xiv) Andre løpende overføringer. Her kommer løpende overføringer mellom sektorene Finansinstitusjoner, Ikke-finansielle foretak, Personforetak og husholdninger, Ikke-forretningsmessige institusjoner og Utlandet.

Postene (i) til (iii) og en del av (iv) er deler av faktorinntekten og kreditsiden på kontiene for disse inntektsarter for de innenlandske sektorer har sine tilsvarende debetposter på konto H 1, Konto for faktorinntekt etter opprinnelsessektorer. For Utlandet vil de motsvarende debetposter finnes på eksportkonto (kto. D 2). De andre inntektsarter (postene (v) til (xv) og en del av post (iv))representerer overføringer fra en sektor til en annen og på disse konti vil kreditsiden ha sine motsvarende debetposter på inntektskontiene for vedkommende sektorer (kto. H 3). Debetsiden på Konto for inntektsarter vil ha sine motsvarende kreditposter på Konto for disponibel inntekt (kto. H 3) for de respektive sektorer, bortsett fra lønninger betalt til utlandet som krediteres importkonto (kto. D 1).

H 3. Konti for disponibel inntekt

Formålet med denne kontogruppe er å beskrive sektorenes samlede inntekter og disponeringen av disse etter art og dessuten sektorsparingen. Den generelle kontoform for de innenlandske sektorer er illustrert i kontoeksemplet nedenfor.

Det stilles opp en konto for hver institusjonell sektor, med spesifisering etter institusjonelle næringer, jfr. St. 4 i vedlegg 1. En rekke av de inntektsarter som er ført opp i kontoeksemplet vil falle bort alt etter hvilken institusjonell sektor kontoen skal gjelde for. Kreditpostene, unntatt postene 18 og 19 (indirekte skatter og subsidier) har sine motsvarende debetposter på kontogruppe H 2, Konti for inntektsarter. For indirekte skatter og subsidier finnes de motsvarende debetposter på konto F Konto for komponentene i bruttoproduktet. Debetpostene på inntektskonto, unntatt post 1 Konsum og post 13 Sparing har også sine motsvarende kreditposter på kontogruppe H 2 Konti for inntektsarter. Kreditposten for konsum finnes på konto E, Konsumkonto. Sparingen er saldo på inntektskonto.

H 3. Konto for disponibel inntekt, innenlandske
sektorer

Debet	Kredit
1. Konsum (C)	15. Lønninger
2. Formuesinntekt (O_2)	a. Lønn
a. Renter	b. Arbeidsgiverandel av trygdepremier
b. Utbytte	c. Pensjons- og forsikringsutgifter
c. Overskott på forvaltningsforetak	16. Næringsdrivendes inntekt av personforetak (O_1)
d. Leieinntekter etc.	17. Annen eierinntekt (O_3)
3. Skadeforsikringspremier, netto (P_1)	18. Indirekte skatter (T_2)
4. Skadeforsikringserstatninger (P_2)	19. - subsidier ($-T_3$)
5. Trygdepremier (G_1)	20. Som 2 (O_2)
6. Andre direkte skatter (G_2)	21. " 3 (P_1)
7. Tvungne avgifter og bøter (G_3)	22. " 4 (P_2)
8. Trygdestønader (G_4)	23. " 5 (G_1)
9. Sosiale stønader (G_4)	24. " 6 (G_2)
10. Interne overføringer mellom offentlige forvaltningssektorer (H_1)	25. " 7 (G_3)
11. Overføringer mellom offentlige forvaltningssektorer og utlandet (H_2)	26. " 8 (G_4)
12. Andre løpende overføringer (H_3)	27. " 9 (G_4)
13. Sparing (S_1)	28. " 10 (H_1)
	29. " 11 (H_2)
	30. " 12 (H_3)
14. Utgifter i alt	31. Inntekter i alt

For utlandet vil inntektskonto få overført saldo fra eksport- og importkonto (vare- og tjenestebalansen). Dessuten vil kontoen omfatte andel av eierinntekt knyttet til utenlandske avdelinger og ulike typer av overføringer. Kontoens saldo svarer til driftsbalansen overfor utlandet.

I den framstilling av regnskapssystemet som er gitt foran, har en, bortsett fra behandlingen av utlandet og kontienes rekkefølge, stort sett fulgt framstillingen i SNA-dokumentet. Dette dokument behandler ikke balanseproblemer, men i en matriksframstilling av kontosystemet antydes det hvordan balansene kan tenkes knyttet sammen med resten av kapitalregnskapet:

Kapitalkonto, sektor n

Debet	Kredit
1. Åpningsbalanse, aktiva	8. Åpningsbalanse, passiva
a. Fordringer	a. Gjeld
b. Realkapital	b. Formue
2. - kapitalslit	9. Sparing
3. Bruttorealinvestering	10. Kapitaloverføring (netto)
a. Lager	11. Bruttofinansinvestering
b. Fast realkapital	a. Gjeldsøking
4. Bruttofinansinvestering	12. Omvurderinger
a. Fordringsøking	a. Gjeld
5. Omvurdering	b. Formue
a. Fordringer	13. Avslutningsbalanse, passiva
b. Realkapital	a. Gjeld
6. Avslutningsbalanse, aktiva	b. Formue
a. Fordringer	
b. Realkapital	
7. I alt	14. I alt

Det forutsettes stilt opp en konto for hver institusjonell sektor. I åpningsbalansen gis det tall for fordringer og gjeld etter art, jfr. St. 11 i vedlegg 1, for realkapital etter art, jfr. St. 12 i vedlegg 1, og for formuen. Motpostene finnes dels på åpningskonti for fordringsarter og dels på åpningskonti for realkapitalarter og formue.

Åpningskonti for fordringsarter.

Debet	Kredit
1. Gjeld (spesifisert etter art og institusjonelle debitorsektorer)	3. Fordringer (spesifisert etter art og institusjonelle kreditorsektorer)
2. I alt	4. I alt

Åpningskonti for realkapitalarter og formue

Debet	Kredit
1. Formue (spesifisert etter institusjonelle sektorer)	3. Realkapital (spesifisert etter art og institusjonelle eiersektorer)
2. I alt	4. I alt

Bruttorealinvesteringen har sine motposter på kontogruppe G, Konti for omgruppering av bruttoinvestering, mens kapitalslitet som føres negativt, har sine motposter på kontogruppe F 3, Konti for komponentene i bruttoproduktet. Finansinvesteringen føres brutto og har sine motposter på konto for fordrings- og gjeldsøking.

Konto for fordrings- og gjeldsøking.

Debet	Kredit
1. Øking i gjeld (spesifisert etter art og institusjonelle debitorsektorer)	3. Øking i fordringer (spesifisert etter art og institusjonelle kreditorsektorer)
2. I alt	4. I alt

Sparingen har sin motpost på kontogruppe H 3 Konti for disponibel inntekt, mens kapitaloverføringene har sine motposter på Konto for kapitaloverføringer:

Konto for kapitaloverføringer, netto

Debet	Kredit
	Netto kapitaloverføringer (spesifisert etter institusjonelle sektorer)
Sum	Sum
0	0

Motpostene til omvurderingene finnes på en kontogruppe for omvurdering av finansobjekter, realobjekter og formue. Postene på debetsiden og kreditsiden av kapitalkonto vil etter disse posteringer summere seg opp til utgående balanse som føres over avslutningskonti for fordringsarter og realkapitalarter og formue av samme type som åpningskontiene.

Kapitalkonti i den form den har fått i SNA-dokumentet er meget omfattende og registrerer et stort antall uensartede transaksjoner og beholdninger. For å få mer ensartede konti har en i det følgende delt opp kapitalkonto i en rekke underkonti. Begge versjoner av kontoplanen gir imidlertid de samme opplysninger. Det er videre, i likhet med det nåværende nasjonalregnskapssystem, ført inn en konto for sparing som avslutter den del av kontosystemet som beskriver strømningsregnskapet. Denne konto gir opplysning om sektorsparingen og dens disponering til kapitaloverføring, investering i realkapital og investering i finanskapital. De to siste størrelser gir uttrykk for nettoøking i sektorenes beholdninger av realkapital og finanskapital og avstemmes mot tilsvarende størrelser i beholdningsregnskapet. Disse to størrelser danner derfor i den versjon som er beskrevet i det følgende bindeleddet mellom strømningsdelen og beholdningsdelen av kontosystemet.

I. Konti for sparing

Sparing defineres som saldo på inntektskonti for de innenlandske institusjonelle sektorer. For utlandet vil den tilsvarende post svare til periodens driftsoverskott (summen av overskott på vare- og tjenestebalanse og rente- og stønadsbalanse). Det settes opp en konto for hver institusjonell sektor:

I. Konto for sparing

Debet	Kredit
1. Netto lagerøking (R)	7. Sparing (S_1)
2. Bruttoinvestering i fast realkapital (R)	
3. - kapitalslit (-D)	
4. Kapitaloverføring, netto (K)	
5. Finansinvestering, netto (f)	
6. Sparing i alt	8. Sparing i alt

Postene 1, 2 og 3 er definert tidligere. Postene 1 Netto lagerøking og 2 Brutto investering i fast realkapital har sine motsvarende kreditposter på konto G, Konto for omgruppering av bruttorealinvestering. Post 3, Kapitalslit, er ført negativ, slik at summen av de tre poster svarer til nettorealinvesteringen. Kapitalslit har sin motsvarende negative kreditpost på konto F, Konto for komponentene i bruttoproduktet. Post 5, Kapitaloverføringer, netto og post 6 Finansinvestering, netto, blir nærmere forklart nedenfor.

J. Konti for kapitaloverføring

Post 4, Kapitaloverføringer, defineres som overføringer som mottaker eller giver ikke betrakter som del av sin løpende inntekt. Skillet mellom en inntektsoverføring og en kapitaloverføring avhenger dels av formålet, dels av måten midlene er finansiert på og dels av periodisiteten. Hvis det er rimelig at enten giver eller mottaker ut fra disse kriterier betrakter transaksjonen som en kapitaloverføring, skal den behandles som en kapitaloverføring for begge parter. Innen et lukket sektorsystem vil derfor summen av slike kapitaltransaksjoner bli lik null. Som eksempler på kapitaloverføringer kan nevnes overføringer fra offentlige forvaltningssektorer for investeringsformål, erstatninger for flomskade, krigserstatninger etc. På den annen side regnes ikke-regelmessige betalinger til offentlige forvaltningssektorer som f.eks. engangsskatt som en kapitaloverføring.

J. Konto for kapitaloverføringer

Debet	Kredit
1. Kapitaloverføringer til andre sektorer	3. Kapitaloverføringer fra andre sektorer
	4. Netto kapitaloverføringer til andre sektorer (K)
2. Kapitaloverføringer i alt	5. Kapitaloverføringer i alt

Det settes opp en konto for hver institusjonell sektor. Av plasshensyn er ikke denne bruttoføringen innarbeidd i den kontooppstilling som er vist i vedlegg 2¹⁾.

K. Konto for finansinvestering

Netto finansinvestering defineres som saldo på sparekonto. Posten svarer til den delen av sparingen som ikke disponeres for nettoinvestering i realkapital eller for kapitaloverføringer til andre sektorer. Netto finansinvestering beregnet på denne måten kan ikke splittes opp på fordrings- og gjeldsposter, men vil framkomme som et enkelt saldotall for hver sektor. For et lukket sektorsystem vil summen av sektorenes nettofinansinvestering bli lik null.

Postene Netto realinvestering og Netto finansinvestering er størrelser beregnet ut fra nasjonalregnskapets strømmingsdel som har nøye sammenheng med postene Netto tilvekst i realkapital og Netto fordringsøking beregnet ut fra

1) Som antydnet tidligere er det ennå et åpent spørsmål om kapitaloverføringene vil bli innarbeidd i det norske nasjonalregnskap.

sektorenes balanser. I praktisk statistikk vil det ofte være vanskelig å få avstemt disse størrelser fra de to deler av regnskapet. Dette kan blant annet skyldes omvurderinger av finans- og realkapital i balansen som ikke tas med på inntektskonto (gevinstkomponenter), kapitalslitet kan være beregnet til et beløp som avviker fra de faktisk avskrevne beløp, det kan være avvik i definisjoner og posteringstid, statistiske feil etc. Ved avstemming av disse poster fra de to regnskapsdeler vil det derfor være nødvendig å føre inn avstemningsdifferanser som da delvis bør kunne spesifiseres på visse komponenter (blant annet omvurdering).

Et balanseregnskap bør trolig bygge på følgende forutsetninger:

(i) Den finansielle del av sektorbalansene, dvs. sektorenes fordringer og gjeld, bør i størst mulig utstrekning svare til de faktisk registrerte fordrings- og gjeldsposter, men da slik at poster som viser kursdifferanser (ihendehaverobligasjoner og aksjer) verdsettes etter de samme prinsipper for alle sektorer (f.eks. pålydende verdi eller markedsverdi). Postene bør også avstemmes, slik at balansene kan stilles opp i matriksform, dvs. finansobjektene bør registreres med samme beløp hos debitor og kreditor. Den regnskapsmessige beskrivelse av sektorenes finansielle struktur (finanskapitalen og dens fordeling på fordringer og gjeld, på arter av finansobjekter og debitor- og kreditorsektoren) kan bare skje på grunnlag av opplysninger fra balansesiden. Sektorenes netto fordringsøking, dvs. netto endring i finanskapital med fordeling på fordrings- og gjeldsøking, på arter av finansobjekter og på debitor- og kreditorsektorer må også i det vesentlige skje på grunnlag av opplysninger i balansene ved regnskapsperiodens begynnelse og slutt. I alminnelighet vil det oppstå større eller mindre differanser mellom netto finansinvestering beregnet på sparekonto og netto fordringsøking beregnet ut fra endringer i balansen. Slike differanser vil blant annet skyldes omvurdering av fordrings- eller gjeldspostene i balansen. Rent terminologisk bør det skilles mellom netto finansinvestering etter strømningsregnskapet og netto fordringsøking etter balansen, og avstemmingen bør skje ved en salderingsdifferens.

(ii) Realkapitalen som del av balanseregnskapet skaper de største problemer. I enkelte regnskaper er realkapitalen overhode ikke tatt med (f.eks. statsregnskapet). I andre regnskaper føres realkapitalen til bokførte verdier som på ingen måte gir noe mål på realkapitalen. Det bør derfor trolig innføres et statistisk begrep for beregnet realkapital. En kan da tenke seg at det med f.eks. 5 års mellomrom foretas en fullstendig beregning av realkapitalen og at utviklingen innen perioden beregnes ved hjelp av tall for bruttoinvesteringer, kapitalslit og prisøking på realkapitalen. Nettoinvestering beregnet som saldo på investeringskonto vil da avvike fra netto

tilvekst i realkapital etter balansen med et beløp som svarer til omvurderingen av realkapitalen. Beregninger kan så justeres når den nye 5 årsberegning foreligger.

(iii) Formuen defineres som summen av finanskapital og realkapital og formuesøkingen som tilveksten i disse to komponenter. Sporingen vil følgelig avvike fra nettoformuesøkingen med et beløp som svarer til summen av kapitaloverføringer og avstemningsdifferansene (inkl. omvurderinger) for netto fordringsøking og netto tilvekst i realkapital.

L. Realkapitalkonti

Realkapital som balansepost er ikke definert i SNA-dokumentet. I det følgende kan vi forutsette at realkapitalen defineres som summen av verdien av lager, reproducerbar fast realkapital (dvs. akkumulerte netto realinvesteringer) og ikke-reproducerbare realkapital som grunn, kunstgjenstander etc. Realkapitalen forutsettes verdsatt til løpende priser.

L 1 Konti for realkapitalarter Realkapitalart n.

Debet	Kredit
1. Inngående realkapital som formueskomponent (R_1)	3. Inngående beholdning av realkapital
a. Offentlig forvaltning	a. Offentlig forvaltning (R_1)
b. Finansinstitusjoner	b. Finansinstitusjoner
c. Ikke-finansielle foretak	c. Ikke-finansielle foretak
d. Personforetak og husholdninger	d. Personforetak og husholdninger
e. Ikke-forretningsmessige institusjoner	e. Ikke-forretningsmessige institusjoner
2. I alt	4. I alt

Det forutsettes satt opp en konto for hver realkapitalart, jfr. St. 12, Kontogruppen ~~for~~^{er} åpningskonti, hvor tallene hentes fra foregående periodes balanse.

L 2 Sektorkonti for realkapital. Sektor n

Debet	Kredit
1. Inngående beholdning (R_1)	6. Salg av ikke-reproducerbar realkapital (r_2)
2. Netto realinvestering (r_1)	7. Nedvurdering av realkapital (o_1)
3. Kjøp av ikke-reproducerbar realkapital (r_2)	8. Utgående beholdning (R_2)
4. Oppvurdring av realkapital (o_1)	
5. I alt	9. I alt

Det forutsettes satt opp en realkapitalkonto for hver sektor. Inngående beholdning har sine motsvarende kreditposter på konti for realkapitalarter (L 1). Netto realinvestering har sine motsvarende kreditposter på konti for netto realinvestering (L 3). Tallene svarer til netto realinvestering på Konto for sparing (I). Postene Kjøp og salg av ikke-reproduserbar realkapital svarer til den del av realkapitaløkningen som ikke kommer med i posten Netto realinvestering. De motsvarende debet- og kreditposter finnes på Konto for nettokjøp av ikke-reproduserbar realkapital (L 4). Postene Opp- og nedvurdering av realkapital er beregnede poster som svarer til verdiendringen på den inngående beholdningen av realkapital i løpet av regnskapsperioden. Motpostene finnes på Konto for omvurdering av realkapitalen (L 5). Utgående beholdning er kontoens saldo, og den motsvarende debetpost kommer inn på konto for formue. Alle poster på kontoen grupperes etter art i samsvar med St 12.

L 3 Konti for nettorealinvestering
Realkapitalart n

Debet	Kredit
1. Netto realinvestering som formueskomponent (r_1) a. Offentlig forvaltning b. Finansinstitusjoner c. Ikke-finansielle foretak d. Personforetak og husholdninger e. Ikke-forretningsmessige institusjoner	3. Netto realinvestering (r_1) a. Offentlig forvaltning b. Finansinstitusjoner c. Ikke-finansielle foretak d. Personforetak og husholdninger e. Ikke-forretningsmessige institusjoner
2. I alt	4. I alt

L 4 Nettokjøp av ikke-reproduserbar realkapital
Realkapitalart n

Debet	Kredit
1. Salg av ikke-reproduserbar realkapital (r_2) (Sektorspesifikasjon som konto L 3)	4. Kjøp av ikke-reproduserbar realkapital (r_2) (Sektorspesifikasjon som konto L 3)
2. Netto kjøp av ikke-reproduserbar realkapital (Sektorspesifikasjon som konto L 3) (\bar{r}_2)	
3. I alt	5. I alt

L 5. Konti for omvurdering av realkapital
Realkapitalart n

Debet	Kredit
1. Nedvurdering av realkapital (o_1) (Sektorspesifikasjon som konto L 3)	4. Oppvurdering av realkapital (o_1) (Sektorspesifikasjon som konto L 3)
2. Netto oppvurdering av realkapital (o_1) (Sektorspesifikasjon som konto L 3)	
3. I alt	5. I alt

Kontiene L 3 til L 5 illustrerer formen på kontiene for nettorealinvestering, nettokjøp av ikke-reproduserbar realkapital og omvurdering av realkapital. Debetsiden på konto L 3 og saldobostene på de to siste kontogruppene har sine motsvarende kreditposter på formueskonto.

M. Finanskapitalkonti

Finanskapital defineres som beholdning av finansobjekter, dvs. fordringer fratrukket gjeld. Finanskapitalen forutsettes i det følgende verdsatt til markedspris. For denne kapitalart kan det settes opp tilsvarende konti som for realkapitalen.

M 1 Konti for finanskapitalarter
Finansobjekt n

Debet	Kredit
1. Inngående beholdning av gjeld (G_1) (Sektorspesifikasjon som konto L 3)	4. Inngående beholdning av fordringer (F_1) (Sektorspesifikasjon som konto L 3)
2. Netto fordringer (\bar{F}_1) (Sektorspesifikasjon som konto L 3)	
3. I alt	5. I alt

Det forutsettes stilt opp en konto for hver finansobjektsart, jfr. St. 11. Tallmaterialet tas fra foregående periodes balanse. Inngående beholdninger debiteres Sektorkonto for finanskapital (M 2) for fordringer og krediteres samme konto for gjeld, mens posten Netto fordringer krediteres formueskonto (N).

M 2. Sektorkonti for finanskapital
Sektor n

Debet	Kredit
1. Inngående beholdning av fordringer (F_1)	5. Inngående beholdning av gjeld (G_1)
2. Øking i fordringer (f)	6. Øking i gjeld (g)
3. Oppvurdering av fordringer (nedvurdering -) (o_2)	7. Oppvurdering av gjeld (nedvurdering -)
4. I alt	8. Netto fordringer ved periodens slutt (F_2) (o_2)
	9. I alt

De inngående beholdninger har sine motposter på Konti for finanskapitalarter (M 1). Øking i fordringer og øking i gjeld har sine motposter på Konto for netto finansinvestering (M 3). Postene kan bare beregnes ut fra balansedata. Omvurdering av fordringer og gjeld har sine motposter på Konto for omvurdering av finanskapital (M 4). Postene svarer til endringen i finanskapitalens markedspris i løpet av perioden. Saldoposten Netto fordringer som formueskomponent ved periodens slutt debiteres formueskonto (N). Alle poster på kontoen spesifiseres etter objektsarter i samsvar med St.11.

M 3 Konti for netto finansinvestering
Finansobjektart n

Debet	Kredit
1. Gjeldsøking (g) (Sektorspesifikasjon som konto L 3)	4. Fordringsøking (f) (Sektorspesifikasjon som konto L 3)
2. Netto finansinvestering som formueskomponent (f) (Sektorspesifikasjon som konto L 3)	
3. I alt	5. I alt

Gjelds- og fordringsøking har sine motposter på Sektorkonti for finanskapital (M 2), mens saldoposten Netto finansinvestering krediteres formueskonto. Summen av disse saldoposter for alle finansobjekter skal i prinsippet være lik posten Netto finansinvestering på Konto for sparing. Konto for netto finansinvestering kan derfor betraktes som en fordelingskonto for nettofinansinvestering etter sparekonto som i strømningsregnskapet ikke kan spesifiseres på finansobjekter.

M 4 Konti for omvurdering av finanskapitalen
Finansobjekt n

Debet	Kredit
1. Oppvurdering av gjeld (nedvurdering -) (o_2) (Sektorspesifikasjon som konto (L 3))	4. Oppvurdering av fordringer (nedvurdering -) (o_2) (Sektorspesifikasjon som konto L 3)
2. Netto oppvurdering av finanskapitalen (\bar{o}_2) (Sektorspesifikasjon som konto L 3)	
3. I alt	5. I alt

Brutto omvurderingspostene har sine motposter på Sektorkonti for finanskapital (M 2), mens saldoen Netto omvurdering av finanskapitalen krediteres formueskonto. Summen av saldierne på konto M 3 og M 4 skal gi netto fordringsøkning etter balansen.

N. Formueskonti

Formuen defineres som sum av verdien av real- og finanskapital. Det stilles opp en konto av følgende type for hver enkelt sektor:

Debet	Kredit
1. Utgående beholdning av realkapital (R_2)	4. Inngående beholdning av realkapital (R_1)
2. Utgående beholdning av finanskapital (F_2)	5. Netto realinvestering (r_1) 6. Netto kjøp av ikke-reproduserbar realkapital (r_2) 7. Netto omvurdering av realkapital (\bar{o}_1) 8. Inngående beholdning av finanskapital (F_1) 9. Netto finansinvestering (\bar{f}) 10. Netto omvurdering av finanskapital (\bar{o}_2)
3. Formue i alt	11. Formue i alt

Alle poster på denne konto er saldoer fra realkapitalkonti og finanskapitalkonti. Kontoene gir oversikt over formuessammensetningen og over de ulike komponenter i formuesøkningen i siste regnskapsperiode.

5. Formalisering av kontosystemet

I det foregående er kontosystemet beskrevet ved hjelp av tradisjonelle T-konti. For å få bedre oversikt over den indre sammenheng i kontosystemet har en i vedlegg 2 og 3 stilt det samme kontosystem opp i matriksform. Hver enkelt linje og tilsvarende kolonne representerer en konto eller en kontogruppe hvor kolonnen står for kontoens debetside og tilsvarende linje for kreditsiden. En kolonnesum skal derfor være lik den tilsvarende linjesum. Ved å sette likhetstegn mellom summen av debetposter og summen av kreditposter for en konto eller for en gruppe av konti, er alle økosirkrelasjoner gitt. Enhver debitering av en konto gir en motsvarende kreditering av en annen konto som kan leses ut av matriksens forspalte. Tilsvarende vil enhver kreditering av en konto gi en motsvarende debitering av en annen konto som kan leses ut av matriksens hode. I forspalten er det henvist til de standardgrupperinger som legges til grunn for kontospesifikasjonene.

Som nevnt i foregående avsnitt avviker den kontoplan som er illustrert ved matriksene i vedleggene 2 og 3 på enkelte punkter fra den matriksutforming som er gitt i SNA-dokumentet. Disse avvikene gjelder særlig kapitalregnskapet. Matriksen i vedlegg 2 kan imidlertid påbygges et kapitalregnskap, slik at en får fram SNA-utformingen av kontoplanen. Vedlegg 4 viser hvordan dette kan gjøres:

(i) Sparekonto i vedlegg 2 (linje og kolonne 49 til 54) byttes ut med en kapitalkonto. Denne konto registrerer de samme saldotall for andre konti i systemet som sparekonto (sektorsparing, bruttorealinvestering - kapitalslit og kapitaloverføringer, netto) unntatt saldotall nettofinansinvestering.

(ii) Konti for nettofinansinvestering (linje og kolonne 56) byttes ut med en konto for fordringsøking som på kreditsiden (dvs. på linjen) viser brutto fordringsøking og på debetsiden (dvs. i kolonnen) brutto gjeldsøking. Saldo på denne konto vil således gi uttrykk for nettofinansinvestering, dvs. netto fordringsøking.

(iii) Det føres inn to nye kontogrupeer for åpningsbalanse (linje og kolonne 1a og 1b) og tilsvarende kontogrupeer for avslutningsbalanse (linje og kolonne 59 og 60). Balansekontiene består av en kontogruppe for fordringer (fordringer på kontiens kreditside og gjeld på debetsiden) og en kontogruppe for realkapital og formue (realkapital på kontiens kreditside og formuen på debetsiden). Postene på disse konti har sine motposter på kapitalkonto.

(iv) Det føres inn to kontogrupper for omvurderinger av fordringer (gjeld) og realkapital (formue) (linje og kolonne 57 og 58). Disse omvurderingsposter avpasses slik at summen av åpningsbalansens aktivaside, brutto-realinvestering - kapitalslit, bruttofordringsøking og omvurderingspostene for fordringer og realkapital svarer til avslutningsbalansens aktivaside. Tilsvarende skal summen av åpningsbalansens passivaside, sparing, kapitaloverføringer, bruttogjeldsøking og omvurderingspostene for gjeld og formue svare til avslutningsbalansens passivaside.

I vedlegg 4 er det satt inn de samme symboler som er nyttet i vedleggene 2 og 3. Det vil framgå av oppstillingene at de to versjoner av kontoplanmatriksene gir de samme opplysninger.

VEDLEGG 1. Oversikt over nasjonalregnskapsstandarder

- A. Standarder for sektorsystemer:
 - 1. Standard for funksjonelt sektorsystem
 - 2. Standard for funksjonell næringsgruppering
 - 3. Standard for institusjonelt sektorsystem
 - 4. Standard for institusjonell næringsgruppering

- B. Standarder for varegrupperinger:
 - 5. Standard for varegruppering - produksjon (jfr. St. 2)
 - 6. Standard for varegruppering - privat konsum
 - 7. Standard for varegruppering - offentlig konsum og konsum for Ikke-forretningsmessig tjenesteyting (formålsgruppering, jfr. St. 10)
 - 8. Standard for varegruppering - import og eksport

- C. Standarder for gruppering av inntekter og utgifter
 - 9. Standard for gruppering av inntekter og utgifter etter art
 - 10. Standard for gruppering av utgifter etter formål (jfr. St. 7)

- D. Standarder for artsgruppering av finans- og realobjekter
 - 11. Standard for artsgruppering av finansobjekter
 - 12. Standard for artsgruppering av realobjekter

Det forutsettes at Byrået utarbeider håndbøker som gir fylldige beskrivelser av de enkelte standarder med tilhørende definisjoner.

Vedlegg 2. Kontoplanel for strømningsregnskapet

Hovedgrupper av konti	Kontogrupper	Spesifiserte undergrupper	Ikke spes.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16												17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42												43 44 45 46 47 48						49 50 51 52 53 54 55 56					
Rene funksjonelle konti	A. Produksjonskonti	1. Offentlig tjenesteyting	St.2 1										E ₂	C	C																								
		2. Bedrifter	2											V ₂																									
		3. Ikke-forretningsmessig tjenesteyting	3											V ₂		C																							
Rene funksjonelle konti	B. Varekonti	1. Varekonti, basisverdi	St.5 4	V ₁	V ₁	V ₁			R	R	R	R	E ₁																										
		2. Spesielle indirekte skatter	5	T ₀	T ₀	T ₀			T ₀	T ₀	T ₀	T ₀			C																								
		3. Spesielle subsidier	6	-T ₁	-T ₁	-T ₁			-T ₁	-T ₁	-T ₁	-T ₁			-T ₁																								
Rene funksjonelle konti	C. Konti for brutto investering i realkapital	1. Lager	St.2 7																																				
		2. Bruttoinvestering i fast realkap.	8																																				
		a. Bedrifter a. Off.tjenesteyt. b. Bedrifter c. Ikke-forr.tj.	9 10																																				
Blandede funksjonelle og institusjonelle konti	D. Import- og eksportkonti	1. Importkonti	St.3 11	I ₂			I ₁																																
		2. Eksportkonti	12											I ₂																									
		3. Vare- og tjenestebalanse	13										I	E	I ₂																								
Blandede funksjonelle og institusjonelle konti	E. Konsumkonti	1. Offentlig tjenesteyting	St.7 14																																				
		2. Private konsumenter	15																																				
		3. Ikke-forretningsmessig tjenesteyting	16																																				
Blandede funksjonelle og institusjonelle konti	F. Konti for komponentene i bruttoproduktet	1. Lønninger	17	W	W	W																																	
		2. Eierinntekt	18			O																																	
		3. Kapitalslitt	19	D	D	D																																	
Blandede funksjonelle og institusjonelle konti	G. Konti for omgruppering av bruttoinv.	4. Indirekte skatter	20			T ₂																																	
		5. - subsidier	21			-T ₃																																	
		1. Lager 2. Fast realkapital	22 23																																				
Rene institusjonelle konti	H. Inntektskonti	1. Konti for faktor- inntekt, opprinnel- sessekt.	24 25 St.4 26 27 28																																				
		a. Offentlig forvaltning b. Finansinstitusjoner c. Ikke-finansielle foretak																																					
		d. Personforetak og husholdninger e. Ikke-forretningsmessige institusjoner																																					
Rene institusjonelle konti	H. Inntektskonti	a. Lønninger	29								W																												
		b. Næringsdrivendes inntekt av personforetak	30																																				
		c. Formuesinntekt	31																																				
Rene institusjonelle konti	H. Inntektskonti	d. Annen eierinntekt	32																																				
		e. Netto premier, skadeforsikr.	33																																				
		f. Erstatninger, skadeforsikr.	34																																				
Rene institusjonelle konti	H. Inntektskonti	g. Trygdepremier	35																																				
		h. Andre direkte skatter	36																																				
		i. Tvungne avgifter og bøter	37																																				
Rene institusjonelle konti	H. Inntektskonti	j. Trygdestønader	38																																				
		k. Sosiale stønader	39																																				
		l. Offentlig forvaltning - internt	40																																				
Rene institusjonelle konti	H. Inntektskonti	m. Offentlig forvaltning - utlandet	41																																				
		n. Andre løpende overføringer	42																																				
Rene institusjonelle konti	I. Konti for sparing	a. Offentlig forvaltning	43																																				
		b. Finansinstitusjoner	44																																				
		c. Ikke-finansielle foretak	45																																				
Rene institusjonelle konti	I. Konti for sparing	d. Personforetak og husholdninger	46																																				
		e. Ikke-forretningsmessige institusjoner	47																																				
		f. Utlandet	48																O ₂	O ₂	P ₁	P ₂	G ₁	G ₂	G ₄	G ₄	H ₁	H ₂											
Rene institusjonelle konti	I. Konti for sparing	1. Offentlig forvaltning	49																																				
		2. Finansinstitusjoner	50																																				
		3. Ikke-finansielle foretak	51																																				
Rene institusjonelle konti	I. Konti for sparing	4. Personforetak og husholdninger	52																																				
		5. Ikke-forretningsmessige institusjoner	53																																				
		6. Utlandet	54																																				
Rene institusjonelle konti	J. Konti for kapitaloverføring	1. Offentlig forvaltning	55																																				
		2. Finansinstitusjoner																																					
		3. Ikke-finansielle foretak																																					
Rene institusjonelle konti	J. Konti for kapitaloverføring	4. Personforetak og husholdninger																																					
		5. Ikke-forretningsmessige institusjoner																																					
		6. Utlandet																																					
Rene institusjonelle konti	K. Konti for netto finansinvestering	1. Offentlig forvaltning	56																																				
		2. Finansinstitusjoner																																					
		3. Ikke-finansielle foretak																																					
Rene institusjonelle konti	K. Konti for netto finansinvestering	4. Personforetak og husholdninger																																					
		5. Ikke-forretningsmessige institusjoner																																					
		6. Utlandet																																					

Symbolliste for vedlegg 2

V_1	= varekontos leveranse for vareinnsats
V_2	= innenlandsk produksjon levert til varekonto
T_0	= spesielle indirekte skatter
T_1	= spesielle subsidier
I_1	= import, ordinær
I_2	= direkte import
E_1	= eksport, ordinær
E_2	= direkte eksport
\bar{E}	= eksportoverskott
C	= konsum
R	= brutto realinvestering i lager og fast realkapital
D	= kapitalslit
W	= lønninger
O	= overskott
T_2	= indirekte skatter
T_3	= subsidier
O_1	= foretaksinntekt
O_2	= formuesinntekt
O_3	= annet overskott
P_1	= premie, skadeforsikring (ekskl. tjenestedel)
P_4	= erstatning, skadeforsikring
G_1	= trygdepremier
G_2	= andre direkte skatter
G_3	= tvungne avgifter og bøter
G_4	= trygdestønader
G_5	= sosiale stønader
H_1	= Offentlig forvaltning, interne overføringer
H_2	= overføringer mellom Off. forvaltning og utlandet
H_3	= andre løpende overføringer
S_1	= sparing
S_2	= overskott på utenriksregnskapet
K	= kapitaloverføring
\bar{f}	= netto finansinvestering

Vedlegg 3. Kontoplan for beholdningsregnskapet

Hovedgrupper av konti	Kontogrupper	Undergrupper av konti		L										M				N																						
		Spesifisert	Ikke spes.	1	2					3	4	5	1	2				3	4	1																				
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24													
Rene institusjonelle konti	L Realkapitalkonti	1. Konti for realkapitalarter		St.12	1	R ₁	R ₁	R ₁	R ₁	R ₁																														
		2. Sektorkonti for realkapital																																						
		a. Offentlig forvaltning		-	2							r ₂	o ₁																											
		b. Finansinstitusjoner			3							r ₂	o ₁																											
		c. Ikke-finansielle foretak		St.4	4							r ₂	o ₁																											
	d. Personforetak og husholdn.			5							r ₂	o ₁																												
	e. Ikke-forretningsm.inst.			6							r ₂	o ₁																												
	3. Konti for netto realinvestering		St.12	7	r ₁	r ₁	r ₁	r ₁	r ₁																															
	4. Konti for omsetn. av ikke-repr. realkap.		St.12	8	r ₂	r ₂	r ₂	r ₂	r ₂																															
	5. Konti for omvurdering av realkapital		St.12	9	o ₁	o ₁	o ₁	o ₁	o ₁																															
	1. Konti for finanskapitalarter		St.11	10												F ₁	F ₁	F ₁	F ₁	F ₁	F ₁																			
	2. Sektorkonti for finanskapital																																							
	a. Offentlig forvaltning			11																																				
	b. Finansinstitusjoner			12																																				
	c. Ikke-finansielle foretak		St.4	13																																				
	d. Personforetak og husholdn.			14																																				
	e. Ikke-forretningsmessige inst.			15																																				
	f. Utlandet			16																																				
	3. Konti for netto finansinvestering		St.11	17												f	f	f	f	f	f																			
	4. Konti for omvurdering av finanskapital		St.11	18												o ₂	o ₂	o ₂	o ₂	o ₂	o ₂																			
1 Sektor-konti for formue																																								
a. Offentlig forvaltning			19	R ₁						r ₁	F ₂	o ₁	F ₁																											
b. Finansinstitusjoner			20	R ₁						r ₁	F ₂	o ₁	F ₁																											
c. Ikke-finansielle foretak		St.4	21	R ₁						r ₁	F ₂	o ₁	F ₁																											
d. Personforetak og husholdn.			22	R ₁						r ₁	F ₂	o ₁	F ₁																											
e. Ikke-forretningsm. inst.			23	R ₁						r ₁	F ₂	o ₁	F ₁																											
f. Utlandet			24	R ₁						r ₁	F ₂	o ₁	F ₁																											

Tegnforklaring:

R₁ = realkapital t₁, markedsprisR₂ = realkapital t₂, markedsprisr₁ = netto realinvesteringr₂ = kjøp/salg av ikke-reproduserbar realkapitalr̄₂ = netto kjøp av " " "o₁ = omvurdering av realkapitalō₁ = netto omvurdering av realkapitalF₁ = fordringer t₁, markedsprisG₁ = gjeld t₁, markedsprisF̄₁ = nettofordringer t₁ (F₁ - G₁ = F̄₁)

f = øking i fordringer, ekskl. kursendring

g = øking i gjeld, ekskl. kursendring

f̄ = netto fordringsøking, ekskl. kursendring

o₂ = omvurdering av finansobjekterō₂ = netto omvurdering av finansobjekterF₂ = netto fordringer t₂, markedspris

Vedlegg 4. Supplement til kontoplan for strømmingsregnskapet (vedlegg 2)

Kontogrupper	Undergrupper	1a	1b	43/48	55	22	23	19	56	49	50	51	52	53	54	57	58	59	60
Åpningsbalanse	Fordringer (gjeld)	1a								F ₁	F ₁	F ₁	F ₁	F ₁	F ₁				
	Realkapital (formue)	1b								R ₁	R ₁	R ₁	R ₁	R ₁					
Konto for disponibel inntekt	Saldo - sparing	43/48																	
Konto for kapitaloverføringer		55																	
Konti for omgruppering av bruttorealinvestering	Lager	22											R	R					
	Fast realkapital	23								R	R	R	R	R					
Konti for komp. i bruttoproduktet	Kapitalslit	19								-D	-D	-D	-D	-D					
Konti for brutto finansinvestering	Fordringsøkning (gjeldsøkning)	56								f	f	f	f	f	f				
Kapitalkonti	Offentlig forvaltning	49	G ₁	FO ₁	S ₁	K			g							O ₂	O ₁	G ₂	FO ₂
	Finansinstitusjoner	50	G ₁	FO ₁	S ₁	K			g							O ₂	O ₁	G ₂	FO ₂
	Ikke finansielle foretak	51	G ₁	FO ₁	S ₁	K			g							O ₂	O ₁	G ₂	FO ₂
	Personforetak og hush.	52	G ₁	FO ₁	S ₁	K			g							O ₂	O ₁	G ₂	FO ₂
	Ikke-forretn.messige inst.	53	G ₁	FO ₁	S ₁	K			g							O ₂	O ₁	G ₂	FO ₂
	Utlandet	54	G ₁	FO ₁	S ₂	K			g							O ₂		G ₂	FO ₂
Konti for omvurdering	Fordringer (gjeld)	57								O ₂	O ₂	O ₂	O ₂	O ₂	O ₂				
	Realkapital (formue)	58								O ₁	O ₁	O ₁	O ₁	O ₁					
Avslutningsbalanse	Fordringer (gjeld)	59								F ₂	F ₂	F ₂	F ₂	F ₂	F ₂				
	Realkapital (formue)	60								R ₂	R ₂	R ₂	R ₂	R ₂					